ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА CVI, БРОЙ 17 — СОФИЯ, 16 – 30 СЕПТЕМВРИ 2005 г. — ЦЕНА 0,60 лв.

e-mail: synpress@dveribg.net

- **Амвон: Свети Андрей Юродиви и осъзнаването на духовната нищета** стр. 3
- **Защо няма да гледам „Биг Брадър 2"** стр. 4
- **Ролята на Църквата за духовното възраждане на личността и обществото** – *Седмицата на православната книга във Варна* стр. 4
- **Какво е да си говорител на митрополия** стр. 5
- **За различието на духовете и за техния край според книга Еклисиаст** стр. 6
- **Православието като лична мисия** – *интервю с архим. Дамяно Монтерросо* стр. 7

† МАКСИМ, Патриарх Български

Свещеното дело на полезното знание

Пред прага на новата учебна година и под осенинето на Честния кръст Господен отправяме молитвен взор към Подателя на живота и Просветителя на нашите души и изпросяме благословение за успешно начало и благополучно провеждане на учебно-възпитателната дейност в българското училище.

Жадната за знания младежка душа, неопетнена от греховни увлечения е твърде възприемчива към доброто и полезното, тя е благоприятна почва за семената на Божествената истина, поради което нашите усилия са насочени към създаване на условия и възможности към обширния кръгозор от научно знание да се прибави и познанието на Истината и спасителния Път на живота чрез Словото Божие, което е Светлина на света. Ако днес младежта не следва Христа като своя Път, Истина и Живот, това е защото тя не Го познава. Когато и чрез българското училище се даде възможност на младите за общение с Христа те ще се привържат към Него, ще разберат висотата, красотата и жизнеността на Неговото учение. Познали Христа, те ще вдъхнемат човека като свой близкен с неговата възвишена природа и високо предназначение. Познавайки Христа, те ще открият и пътя към истинското щастие. В това отношение дъхът е смисълът на Христовия призив: „Оставете децата да дохождат при Мене и не им пречете" (Мат. 14:19). Господ Иисус Христос ни призовава да не препятстваме пътя на децата към Него, а да ги насърчаваме в тяхната жажда за думи за вечен живот и да не им пречим да наповат душите си от извора на живата вода – светата православна вяра.

В нашето съвремие научното образование особено много се нуждае от възвишен нравствено-етичен идеал, който да го ориентира към търсене на общото благо. Св. ап. Петър съветва: „Не връщайте зло за зло, или хула за хула, а, напротив, благославяйте, като знаете, че към това сте призвани, за да наследите благословение" (1 Петр. 3:9). Колко възвишено звучат тези думи в нашия жесток свят на войни, убийства и насилие! Да не лишаваме децата от този нравствен идеал, който бяха вдъхнели в часа по вероучение в българското училище, родено от и във Българската православна църква. Отказването от от нея, то преживя трудния период на атеистично възпитание, време на лишаване на децата от насъщния за душата хляб – вярата в Бога. „А кой баща от вас, ако син му поиска хляб, ще му даде камък"? (Лука. 11:11) Ето защо е необходимо българското училище водно със светата Църква да намирар общ език, да имат общи цели, да се радват на общи успехи, като принасят обща полза на народа и Родината.

Боголюбиви братя и сестри,

Сега е благоприятно време да обединим усилията си за доброподши трудове и достигнем общата цел – естественото и полагащо се място на православното вероучение в редовната учебна програма.

Отечески и вседуховно изпросяме Божията помощ за благословени успехи през новата учебна година, вдъхновяни от светлия пример на родните първоучители, радетели за здравото учение и духовно-нравственото възпитание на младежта. Нека с апостолска ревност да осъществяваме свещеното дело на полезното знание и да въведем нашите ученици в истините на доброто и вечното. Амин.

Честита и благословена нова учебна година!

Слово по случай празника Въздвижение на Св. Кръст и начало на новата учебна година, произнесено на 14.09.2005 г. в ПКХСП „Св. Александър Невски"

† Доростолски митрополит ИЛАРИОН

Почитането на св. Богородица

Най-святото име и най-славеното след това на Господ Исус Христос е това на Неговата Майка св. Дева Мария.

Тя е най-прославената, най-облаканата по целия свят и особено в православния Изток. От самото основаване на Църквата Христова св. Дева Мария, Майката на Господа, е била на голяма почит сред вярващите.

Църковният историк Никифор Калист е запазил предание за внешния лик на св. Богородица: ръст среден или както някои казвали малко повече от среден ръст, коси златисти, очи ясни, вежди дъгообразни и умерено черни, нос продълговат, устни цветущи, предаващи сладка реч, лице не кръгло и не изострено, но малко продълговато, ръце и пръсти дълги.

„Тя е била Девица – говори св. Амвросий – не само по тяло, но и по дух, смирена по сърце, съобразителна в думи, благоразумна, не многоречива, обичаща чистотата... трудолюбива, целомъдрена в речта, считаща не човек, а Бога свой съдия на мислите. Правило било у нея никого да не оскърбява, на всички да благоволявала, да почита старшите, да не забиква на равните, да избягва препирня, здравомислеща, обичаща добродетелта. Тя никога не оскърбила родителите си дори с изражение на лицето, винаги била в съгласие с родниците си, че не бъзгорядвала пред скромните хора, никоя не се надсмивала над слабите, не отрицала от бедните. У нея нямало нищо суровО в очите, нищо несъобразително в словата, нищо неприлично в действията: движенията ѝ били скромни, постъкките – тихи, гласът умерен, тъй че бъшнлят ѝ бид бил изражение на душата, олицетворение на чистота."

„Покров на Пресвета Богородица"
Икона от XVIII в.

А църковният историк Калист допълва нравствения образ на светата Дева тъй: „В беседа с други тя пазела благоприличие, не се смеела, не се бъзмущавала, не се гневяла, съвършено безизкуствено, естествена, ни най-малко не е мислила за себе си, далеч бяла от всяка изнеженост, отличавала се с пълно смирение. Относно дрехите, които носела, тя се задоволявала с естествените им цветове. Накратко казано – бъл всичките ѝ действия се забелязвала особена благодат."

„У нас всички знаем – писал св. Игнатий Богоносец, – че приснодевствената Майка Божия е изпълнена с благодат и всички родоотечи. Разказват, че при гонения и бедствия бъ винаги весела, в оскъдица и нищета не се огорчавала, не се гневяла на оскърбяващите я, а дори го облагодетелствала, при благополучие – спокойна, към бедните – милостиво ин помагала, както и с каквото може, в благочестието – учителка, и за всяко добро дело – наставница. Особено обичала смирението, защото сама била изпълнена със смирение. Които са я виждали, бъздабят и много похвали. За нея са ни разказвали люде, достойни за всяко доверие, че в нейната святост се е съединявало ангелското с човешкото естество."

Св. Дионисий Ареопагит се сподобил да види в Йерусалим лика на Пресвета Дева Мария и описва това така: „Когато бях заведен при богообразната Светлейша Дева, обхвана ме ужтрие и отвън толкова голяма и неимоверна божествена светлина и край мен се разля такова дивно благоухание от различни аромати, че моето немощно тяло и самият дух не бяха в състояние да понесат толкова начални знамения на вечното блаженство и слава. Моето сърце и душят ми изнемогваше пред нейната слава и божествена благодат. Човешкият ум не може да си представи никаква пославна чест (даже в състояние на прославените от Бога люде), по-висше от това блаженство, което вкусих тогава аз, недостойният, но по милосърдие удостоен е необяснимо блаженство."

Прославата на св. Дева Мария особено силно се налага на целия свят и на Изток след Третия вселенски събор, на който се утвърждава истината, че тя, св. Дева Мария, е Богородица, Майка на Господ Исус Христос. На тоя събор било произнесено тъжественото слово с обръщение към самата нея: „Ти си Венец на девството. Ти си Майка и Девица. И кой от хората е в състояние да възхвали Всевъзпяваната Мария? О, чудо, тя е Майка и Девица." Единственото догматично определение за св. Дева Мария, към което Православната църква официално се придържа, е решението на Ефеския събор, който я нарича Богородица. [...]

Израз за почитание към св. Богородица е иконното й изображение в Православната църква. Пръв св. апостол и евангелист Лука, който бил художник, е изрисал образа на св. Богородица на иконата Одигитрия – Пътеводителка. Иконата бъла изпратена на „достопочетения" Теофил в Антиохия (Лука. 1:3), за когото била предназначена книгата „Деяния апостолски".

На стр. 6

ХРОНИКА България

Молебен за началото на учебната година

На **13 септември**, в вечерието на Кръстовден, Зиполският епископ Николай отслужи Всенощно бдение и литоргия в Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“.

На **14 септември**, когато Православната църква чества Въздвижението на честния Кръст Господен, в катедралата „Св. Александър Невски“ Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Максим отслужи св. Литургия в съслужение с Девоолския епископ Теодосий, Зиполския епископ Николай, Маркианополския епископ Константин, главния секретар на Св. Синод архимандрит Наум, протосингела на Софийска митрополия архимандрит Йоан, гостя от Никейската митрополия на Гръцката православна църква архимандрит Филарет и храмовото духовенство.

След св. Литургия Негово Светейшество отслужи молебен за здраве и успех на всички учители, ученици и техните семейства. В словото си Негово Светейшество отнесе призива Църквата и просветното министерство да обединят усилията си за нормалното провеждане на уроците по религия. „Да не лишаваме децата от този нравствен идеал, който бива възприели от часовете по вероучение в училище“, каза патриарх Максим (*патриаршеското слово - на стр. 1*).

На богослужението присъстваха министърът на образованието г-н Даниел Вълчев, г-н Емил Велинов от Дирекция „Вероизповедания“ към Министерския съвет, депутати и много миряни.

Празникът на град София в едноименния храм

На **17 септември** Православната църква чества паметта на мъчениците София, Вяра, Надежда и Любов. Този ден е определен от общинската управа и за празник на гр. София. В столичния храм „Св. София“ Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Максим отслужи св. Литургия в съслужение със столични свещеници. Слово за Св. София – Божията Премъдрост произнесе преосвещеният епископ Николай, викарий на Софийския митрополит.

Снимка: Анна Попова

Патриарх Максим удостои предстоятеля на храма свещ. Ангел Ангелов с офийския „протойерей“ за особеното му усърдие в устройването на поверената му енория и духовното обграждане на паството.

Срещу празника вечерта с петочлебие бе отслужена от протосингела на Софийска митрополия архимандрит Йоан заедно със столични свещеници.

Вести от Българската епархия в САЩ, Канада и Австралия

От **11** до **15 юли** в Бостън, САЩ, се проведе Петата младежка епархийска конференция „Моят живот в Христос“. Форумът се организира ежегодно от Българската епархия в САЩ, Канада и Австралия. Тази година в него участваха 45 младежи на възраст от 15 до 25 г., които дискутираха по темата „Служители на Божествения огън“. Конференцията се проведе в Семинарията „Св. Кръст“.

На **15** и **16 юли** се проведе среща на 18 презвитери и дяконси с Негово Високопреосвещенство митрополита САЩ, Канада и Австралия Йосиф. Те обсъждаха въпроси за служението на съпругите на духовниците в енориите, но без да заемат ръководни длъжности в тях.

На **16** и **17 юли** в храма „Св. Възкресение“ в Бостън се проведе 30-ият годишен Епархийски събор на Българската епархия в САЩ, Канада и Австралия. В него взеха участие 86 делегати от всички български църкви, мисии и двата манастира в епархията. В домакинството на форума помогна и другият български храм в Бостън „Св. Петка Българска“. Негово Високопреосвещенство митрополит Йосиф окачествени събора като най-добър досега в историята на Българската епархия в САЩ, Канада и Австралия.

Нетово Светейшество Българският патриарх Максим е поздравил и трите форума с топли патриаршески наставления и указания за активен духовен живот и занапред.

От **1** до **4 август** се проведе Четвъртата конференция за семейството в епархийския просветен център „Мамврийски дъб“ в Сиракуза, щата Ню Йорк. В нея взеха участие 64 млади семейства – свещеници, презвитери и много деца. Митрополит Йосиф изнесе пред участниците два доклада, които след това бяха обсъдени, на тема: „Светостта на миряните според светите отци“ и „Следването на Христа в семейството и ежедневието“.

Всички дейности на епархията се провеждат под надзора и с благословението на митрополит Йосиф.

„Бог наистина обича епархията ни в САЩ, Канада и Австралия и и дарява с изключителни таланти, повечето от тях духовни, с единствената цел – успех на светото Православие в тъй наречения Нов свят, вселявено в нас на Св. Дух и душевното ни спасение в Господа Иисуса“, каза митрополит Йосиф по повод проведените в епархията му събития.

Обновен храм в Западните покрайнини

В село Звонце в Западните покрайнини, Сърбия, беше извършено обновление на въстановената църква „Свети пророк Илия“. Това е най-голямата църква в района, населен с етнически българи. Шест български общини са осигурили материалите за ремонта. Обновената църква се намира само на 3-4 километра от Трън, от съдбоносна страна на границата. Нейната история започва още в далечната 1896 година, но царските й двери са от 1877 и са останали от предишната селска черква, отнесена от водите на река Ерма. Иконите са изписани от самоковски майстори.

Хората даваха кой какво може за новата църква. Дарителите от България не бяха малко – граждани от София, общината Годеч, личен подарък от Огнян Герджиков и БНТ. Синодално издателство на БПЦ също направи символично дарение от броеве на „Църковен вестник“ и „Духовна култура“, които бяха изпратени за освещаването на храма.

ПВ

Св. Синод на Българската православна църква съобщава, че на 25.09.2005 г. Негово Светейшество Българският патриарх Максим е постлил за лечение в Правителствена болница със счупен крак.

Приканяваме вярващите православни християни да ни подкрепят в усърдната молитва за скорошното му оздравяване.

Гл. секретар на Св. Синод, архимандрит Наум

ХРОНИКА От света

Международна богословска конференция в Бозе, Италия

От **11** до **17** септември тази година за тринадесети път се проведе Международната богословска конференция в манастира „Бозе“, Италия, която манастирското братство организира съвместно с Константинополската и Руската патриаршия и Елладската архиепископия. Своя представители на форума изпратиха и Антиохийската, Българската и Румънската православна църква, както и водещи европейски университети и религиозни организации.

Седемчленната делегация от духовници и богослови от България за първи път бе оглавена от архиерей на БПЦ – Негово Високопреосвещенство Врачанския митрополит Калиник, който се радваше на изключителен интерес и внимание от страна на домакините и участниците в конференцията.

Гости на форума бяха и митрополитът на Силиври Емилианос и Синопски еп. Атинагор от Константинополската патриаршия, митрополитът на Виена и наместник екзарх на цялата планина Ливан Георги и епископът на Кара Гаттас от Антиохийската, Саратовският и Волжки еп. Лонгин и епископът на Виена и на цяла Австрия Иларион от Руската патриаршия, от Гръцката – Мелетий, еп. на Никополос и Превеза, и Амвросий, митр. на Калавритон и Егиалис, и др. Те поднесоха поздравления към домакините и участниците от името на предстоятелите на поместните си Църкви и от свое име и взеха дейно участие в разискванията с доклади и изказвания. (*По-долу публикуваме пълния текст на словото на митрополит Калиник към участниците и гостите на гръцката конференция*).

И тази година конференцията протече в две части. Първата, която монашеская комуна в Бозе организира съвместно с Константинополската и Гръцката патриаршия, беше на тема „Св. Йоан Дамаскин, един църковен отец в зората на исляма“. Докладите, изнесени от изтъкнати гръцки богослови и учени от водещи европейски университети, бяха разделени в пет сесии и разглеждаха св. Йоан Дамаскин и епохата, в която е живял и служил, неговото богословие, богатото му и разнообразно творчество, иконографските изображения на светия отец и други.

Преобладаващо руско бе присъствието на конференцията, организирана съвместно с Руската патриаршия. Тя премина под наслов „Преподобният Андрей Рублев и руската иконопис“. Бяха изнесени доклади за творчеството на изтъкнатия иконописец и мястото му в иконописната традиция, както и иконографията и богословието на „Светата Троица“ на Рублев.

В рамките на конференцията бе организирана изложба на икони във византийски, руски, етиопски и италиански стил, които са дело на домакините на форума, както и посещение на гр. Верчели и археологичния парк „Кастелсеприо“, където участниците и гостите на конференцията се запознаха с древни християнски паметници и светини.

Освен трибуна за научни богословски разисквания, срещите в Бозе са и място за духовно общуване между християни от страни с различни религиозни традиции, обединени от любовта си към светото Православие. Перфектната организация, не-принуденото общуване по време на сесиите и в свободното време и приятната атмосфера карах доцните вечнъж в „Бозе“ да се завършат отново.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

† *Врачански митрополит КАЛИНИК*

Светоотеческите традиции, съхранени в пълнота в св. Православие

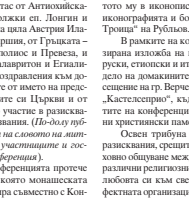

Уважаеми евангелско-братско присъствие, братя и сестри в Христовия!

Тук на Земята Църквата Христова е вековечна институция, която житейски свидетелства Царството Божие и се грижи евангелски за спасението на човешките души. Никой богослов я определят като дърво, простряло корените си в Гроба Господен и извисило короната си в небесата чрез общата богодъхновена молитвеност и сила на светите тайнства.

Днес обаче човешкият свят се промени. За голямо наше съжаление, този прекомерно личен свят много трудно, а понякога и изопачено приема автентичното евангелско свидетелство на Църквата за Царството Божие, като търси някакви нови тълкувания и широк тъй за разнообразни духовни практики. Колко тежко е да се наблюдават разрите между монотеистичните религии, както и случаите на тероризъм и нетърпимост. Трябва да си признаем, че и сред нас, самите християни, любовта често е прогонена и забравяме най-основното – че Бог е Любов и осветената от Небето наша братска общност богоблагословено се развива именно в нашия временно земен свят!

През месеци септември вече 13 години вашата прекрасна общност става интелектуален център за християнско-православно богословие. Това подвижничество и непоклатимите ви благородни дела, чрез които организирате международни научни конференции, ви определят като настоящи апостоли на Христовия проповедници на Истината и високо издигнати богослови. Знаем, че тези научно-богословски събирания протичат в две сесии: първата, на която съорганизатор е Вселенската патриаршия и Елладската църква и втората – с дейното участие на Руската православна църква.

Безспорна заслуга на конференциите в Бозе е, че те отговарят на все по-нарастващия интерес на Запада към дълбоките корени на християнството и светоотеческите традиции, съхранени в пълнота в светото Православие.

От името на Българската православна църква и Негово Светейшество патриарх Максим поднасям поздравления и благослов. Пожелаем на конференцията да води дебати в дух на братолюбие и научна обективност, да спазва един критично-градивен подход към съвременната християнска мисия и да има всякога между нас благочестива молитвеност за единение и евангелска любов за спасение!

На многая лета!

АМВОН

Свети Андрей Юродиви и осъзнаването на духовната нищета

„Бог избра онова, що е безумно на тоя свят, за да посрами мъдрите; Бог избра онова, що е слабо на тоя свят, за да посрами силните; Бог избра онова, що е от долен род на тоя свят и е унижено, и това, що е нищо, за да съсипе онова, що е нещо.“
(1 Кор.1:27-28)

Братя и сестри!

Сред разнообразните ликове на светостта особено изпъкват юродивите ради Христа. Юродивите (т. е. безумните) заради Христа съзнателно се уподобяват на безумни човеци, доброволно се подлагат на всевъзможни лишения, унижения и страдания, та като станат „от долен род на тоя свят“, презрени, измет за света, да намерят милост пред Бога. Подвигът *юродство заради Христа* намира оправдание в думите на св. ап. Павел: „Ако някой от вас мисли, че е мъдър на тоя свят, нека стане безумен, за да бъде мъдър. Защото мъдростта на тоя свят е безумство пред Бога“ (1 Кор. 3:18-19).

Светата Църква знае много Божии угодници, подвизавали се като юродиви. Такъв бил и светй Андрей Юродиви, живял в Цариград през IX-X в. По произход той бил славянин. Живел като роб у благочестив човек на име Теогност. Андрей четял задълбочено Свещеното Писание, ходел редовно на църква, където прекарвал в молитва дълго време, всячески се старал да угоди на Бога. След известно време Теогност му подарил свободата и свети Андрей изцяло се отдал на Бога. Ведъж във видение му било открито, че ако следва пътя на безумството пред света и доброволната бедност, ще се удостои с безценни блага в Небесното царство. От следващия ден Андрей започнал да се прави на безумен. Бившият му господар и един негов слуга го помислили наистина за луд, когато го чули да говори несвързано, оковали го с желязни вериги и го повели към църквата „Света Анастасия“. В църквата през деня свети Андрей се правел на юродив, а нощем усърдно се молел на Бога.

След четири месеца той бил освободен от вериги. Тичал по улиците и пеел, и продължавал да се прави на безумен. Понякога по цяла седмица не слагал залък в устата си. Дрехата му била цялата в дрипи. Не отдъхнал никога под покрив, той лежал на сметището като бедния Лазар, пренебрегван от хора и от животни.

Свети Андрей бил удостоен с дара на прозорливост заради дълбокото си смирение.

На един кradец предсказал, че ще ослепее, ако извърши замислената кражба. Кradецът не го послушал и ослепял.

Един друг човек навсякъде се хвалел, че бил християнин, а не обичал да посещава църквата и да се моли. Свети Андрей го срещнал на улицата и го изобличил пред всички на висок глас:

– Казваш, че си християнин, а не влизаш в църква. Ние се молим в храма, а ти или спиш, или се занимаваш с други неща. Аз пък се отбиеш в църква, прекръстяваш се и веднага излизаш. Знай, че Божията благодат няма да почива над тебе, ако не оправиш пътя си!

Братя и сестри, и днес мнозинството от хората приличат на изобличения от свети Андрей лъжехристияни. Твърдят, че са християни, че са вярващи, а в църква не стъпват или се отбиват само да запалят свещи на някой голям празник, или пък идват в храма със своите претенции, с мисълта, че Бог и Църквата са им длъжници. Често подобни хора се оправдават със лъгостта си, с битовите си проблеми, с отдалечеността на храма, с дългото богослужение, с това, че не разбират църковните служби и богослужебния език. Те не знаят основни верови истини, Господната молитва, Символа на вярата, нямат интерес и кръв на вярващите се в Църквата богослужебни чинопоследования. Извиняват вопиющата си религиозна неграмотност с дългите години на господстващ атеизъм, с това, че никой не ги е учил на истинните неща, с факта, че никой се опитвал да прикрият липсата си на интерес и на желание да се потопят във вярата. Днес има достатъчно популярна православна литература, която е достъпна за всеки интересуващ се.

Такива хора свеждат Православието до национална и домашна традиция, до набор от външни обреди и жестове, вътрешният духовнициите като ритуалчици, отслужващи неразбираеми за тях „церемонии“, отнасят се пренебрежително към църковния ред и правила, към установените от светата Църква пости.

Има и християни, които сравнително често идват в църквата, но не са се доконсали до вярата в глъбините на сърцата си, не са приели Христовия дух на любовта. Такива хора се опитват да прикрият с външното си благочестие отсъствието на активен вътрешен духовен живот. На изповед те често се оплакват от грехите и желаят да демонстрират своята мнима „праведност“. Такива „праведници“, които не виждат никакви грехове в себе си, често проявяват бездушие, егоизъм и лицемерие към околните, изпадат в религиозно самодоволство и самоуспокоение, които саясни признаци за тяхната отдалеченост от Бога и Църквата.

Пътят към Бога е непрестанен процес и тук няма място за самоуспокоение. „Който мисли, че стои, нека гледа да не падне“ (1 Кор. 10:12) – предупреждава св. ап. Павел. Само ако съзнаем собствената си духовна нищета и смирено изповядваме греховете си, можем да вървим напред по пътя на спасението. Прочие, както ни наставява Спасителят, да бъдем будни и да се молим, за да не паднем в изкушение (вж. Мат. 26:41). Амин.

Свещ. Йоан КАРАМИХАЛЕВ

Лагер в Етрополския манастир „Света Троица“

Лагерьт в Етрополския манастир се провежда всяка година, организиран от Дирекцията по вероизповедания. Участниците сме деца (момчета и момичета) от различни краища на България на възраст от 10 до 15 г. Тази година групите бяха от София, Севлиево и Ямболо.

Всеки ден имахме занятия: сутрин от 11 до 12 ч. – по пение, следобед от 16 до 17 ч. – по вероучение, а в останалото време – свободна програма.

На 26 юли ходихме на водопада, който се намира близо до манастира. Беше много красиф и по-пъзнойодет от всякога, защото през това лято имаше много валежи.

На 28 юли, един много горещ ден, обиколихме четири манастира – Зелинския манастир „Св. Рождество Богородично“, ботевградската църква „Възнесение Господне“, Правешкия манастир „Св. Теодор Тирон“ и Врачешкия манастир „Св. Четиридесет мъченици“. Всеки се отличава със своята красота и благолепност. Във Врачешкия манастир видяхме и се поклонихме на чудотворната икона на св. Богородица. Вечерта се върнахме в Етрополския манастир изморени от дългия път.

Щастливите моменти, които имахме, никога няма да бъдат забравени от всички деца.

Но се надявам, когато на всички да се съберем отново на същия лагер, а учителите ни да не са много сърдити за лудориите, които правехме доста често, но ако в момента чета това, ги моля за извинение и се надявам догодина пак да ни вземат.

Впечатлението, което остана в мен от този лагер, ще остане завинаги запечатано в съзнанието ми, защото никога няма да забравя прекрасната природа, новите запознанства и доброто отношение на учителите, които ни научиха на много неща свързани с Бога, светците и ангелите.

Франческа ФОРМИЗАНО, 14 г.

ЛИЧНИ

Защо няма да гледам „Биг Брадър 2“

Преди време с дъщеря ми четохме книгата на Михаел Енде „Момо“. Там се разказваше за едни незабележими, но всесилни господа в сиво от времеспестяваща компания, които усърдно преследваха хората и крадяха времето им. Те успяваха да внушат на всеки хител на градчето, че е скучен и безинтересен, че животът ми е изпълнен с глупави и неизчерпани занимания, като сън, срещи с приятели, грижа за болна майка, хранене на палагаяте, пеене в кварталния хор и т. н. Повечето хора доброволно се превръщаха в жертви, като се съгласяваха да бъдат ограбени и обезсмислени.

Нещо такова се опитвал да стрет с мен продуцентите на „Биг Брадър“ – опитват се да ми внушат, че искам да гледам, че „не мога да не гледам“, че „доброволно“ трябва да гледам... Защо? Може би защото трябва да повярвам, че съм скучен и незанятителен, че не се харесвам и че трябва да черпя собствената си идентичност от другите, че моят живот е функция на онзи от екрана, че моето време и личност им принадлежи. Стига само да се идентифицирам навреме с някой от героите. Това е крайно опасно антисоциално послание.

Нима да гледам шоуто, защото войаорстваото може и да не е психиатрично заболяване, но със сигурност унижава и потиска чувството ми за себеуважение. Мимолетната наслада от токущо виденото веднага се замества с вкус на горчилка и някаква пустота. Това, че наблюдавам хора, доброволно и съзнателно приели да бъдат наблюдавани, с нищо не променя *моята* позиция на войаор.

Нима да гледам, защото ми пробутват за reality-шоу възможно най-манипулирано (разбиращ реализирано) предаване, в което участниците са поставени в изкуствена среда и докрай режисирана ситуация. За нуждите на експерименталната психология сигурно е полезно да се изследват поведенчески реакции на хора, поставени в екстремни условия, но какво общо има това с претенцията за reality-шоу и показване на живия живот? Отделна тема за размисъл е защо именно алчността, завистта и себелюбието са режисирано зазидани в основите на нашия обществото в къщата.

Нима да гледам, защото ме разяжат самоцелната провокация и скандалът заради самия скандал. Нямат значение нито застъпените позиции, нито мотивите и целите – всичко е добре дошло, щом вдига рейтинга и броя на SMS-ите. Подобна всеядност мирише.

Защо шоуто е обидно за участниците в него

Освен за мен като зрител, мисля, че шоуто е обидно и за участниците в него. Изкуствените условия, в които те са поставени, задачите, които им се възлагат не развиват нито творческите им способности, нито личността им. Точно обратното. Резултатът от престоя в къщата е допреки с нивото на развитие на осознаване. Има случаи и на психиатрични разстройства – участник от изданието на играта в Полша завършва участието си в лудницата.

Ужасяващо е отношението към участниците в шоуто – те не са ценни сами по себе си, а единствено и само като генератор и средство за SMS-и. Дори и да не се вглеждаш християнин, подобно отношение към другия, към жива човешка личност, е дълбоко неприемливо.

Някои ще кажат: „Добре де, но тези хора нали доброволно са там, че и на кастинг дори са ходили и сигурно са викали „ура“ след одобряването си. Какъв е тогава проблемът?“ Проблемът е в това, че ние доброволно вършим купища глупости. В греха съществува се глупаване доброволно. Нима не се другат доброволно наркоманите? Повечето проститутки не го ли правят доброволно? Не обиждаме ли и не огорчаваме ли „доброволно“ ежедневно най-близките си хора и най-много Бога? Его ни още едно доказателство, че нещо фатално се е случило с човешката ни природа. Лесно, доброволно и бързо съгрешаваме, а мъчително трудно, бавно и с болка властвановаме „нормалното“ си човешко достойнство на богосновнови личности.

Вместо да създава среда и подходяща обстановка за развиване и възтановяване на човешката личност, „Биг Брадър“ изкуствено КУЛТИВИРА среда, деградираща човешката личност и достойнство.

Защо „Биг Брадър“ не трябва да бъде спрян

Въпреки всичко казано до тук не смятам, че шоуто (и всякакви подобни предавания) трябва да бъдат принудително спирани от ефир. Подобен вид медийна цензура е опасен прецедент, и то не защото нарушава някой от членовете на конституцията, а защото налага обидван възтлед за нашите съвародници, като за инфантилни същества, неспособни да взимат самостоятелно решения. Изкушението някой друг, по-умен, да взима решенията вместо теб е опасен прецедент просто защото не знаем кой ще пожелае в следващия момент да се нагърби с ролята на „умния“ и „знающия“.

Подобен тип медийни провокации са полезни поне с едно – показват степента на зрялост и способността за самоорганизация на нашето общество. Горещо ще подкрепя СЕМ, в качеството му именно на регулаторен медиен орган, ако реши да изпрати „Биг Брадър“ от най-гледаното телевизионно время в качества поис след полунощ, например малко след края на еротичните филми.

И да не забравяме – подобен род предавания живеят и нелят единствено и само благодарение на нас и нашия избор.

Димитър СПАСОВ

РЕПОРТАЖ

Ролята на Църквата за духовното възраждане на личността и обществото

Как премина Седмицата на православната книга във Варна

От 4 до 11 септември във Варна се състоя традиционната вече Седмица на православната книга, организирана от Варненската и Великопреславска митрополия. Непосредствената подготовка и осъществяването на форума бе дело на Духовния център „Св. архангел Михаил“ към митрополията.

Тържественото откриване на Седмицата се състоя в залата на Общината. Присъстваха Варненският и Великопреславски митрополит Кирил, протосингелът на митрополията архимандрит Серафим, духовници от Варненска епархия, представители на общинската администрация, гости от страната и чужбина. Гост на Седмицата бе и проф. Иван Желев, директор на Дирекция „Вероизповедания“ към МС.

Формулт започна с приветствие от Варненския и Великопреславски митрополит Кирил, който изтъкна важността на православната вяра в живота на човека. Митрополит Кирил представи Юбилейния сборник, посветен на 90-годишнината на Българския патриарх Максим, като подчерта важността на неговото дело за съхраняването и развитието на Българската православна църква.

Церемонията по откриването завърши с доклад на тема „Отношението между Църквата и държавата в периода на влизането в Обединена Европа“, представен от архимандрит Виталий (Данчу) от Румънската православна църква.

Тази година главната тема на Седмицата бе „Ролята на Църквата за духовното възраждане на човешката личност и обществото“. Всеки ден от седмицата бе подчинен на отделна тема, която по някакъв начин допълва главната.

Първия ден чрез доклади и дискусии бе разгледан въпросът за **православното семейство и православния начин на живот**. Негово Високопреосвещество Ловчанският митрополит Гавриил представи своята книга „Характерни черти на подвига на руските подвижници на благочестието от XIX в.“ Той изтъкна, че смисълът на подвижничеството е придобиването на благодатта на Св. Дух.

Изложението на Ловчанския митрополит предизвика голям интерес сред гостите на форума и му бяха зададени много въпроси. Той подчерта, че важното в подвижничеството е вътрешното преобразяване на човека, приближаването му към Бога. Митрополит Гавриил напомни, че човек може да се подвизава не само в манастира, но и в брака. „Борбата в семейството е борба за запазване на любовта“, каза той.

Следващият ден бе подчинен на темата за **Църквата и усъвършенстването на обществените отношения**. Централният доклад „Свободата на вероизповеданията и новият Закон за вероизповеданията“ бе изнесен от проф. Иван Желев, директор на Дирекция „Вероизповедания“ към МС.

Той припомни историята около приемането на Закона за вероизповеданията и разясни някои принципни положения, залегнали в него и определи закона като достатъчно добър. По данни на дирекцията вероизповеданията в България като цяло също са доволни от закона и го намират за демократичен.

Проф. Иван Желев, директор на Дирекция „Вероизповедания“ към МС

Проф. Желев коментира атаките срещу закона от страна на правозащитни организации. Той припомни, че при приемането му през декември 2002 г. са били регистрирани 30 вероизповедания, а днес те са 70. Според директора тези 70 вероизповедания, няком от които съществуват от няколко години, не могат да бъдат приравнени с Българската православна църква в ролята им за духовното обгрижване на българите. Съцвеременно законът даде основания да бъде прекратен окончателно разкълът и разколниците да бъдат изведени от незаконно завзетите от тях храмове.

Според проф. Желев това, което още може да се направи в законовите разпоредби относно вероизповеданията, е те да бъдат освободени от таксите и налозите, които плащат при получаване на дарения от чужбина. Голяма част от вероизповеданията у нас развиват благотворителна дейност, която се финансира отвън.

Бе отбелязано, че все още не е решен напълно и въпросът с връщането на имотите не само на Българската православна църква, но и на други вероизповедания у нас. Този проблем би трябвало да се поядиря от самите вероизповедания.

Доклад на тема „Държавата, обществото и Църквата“ изнесе г-жа Елисавета Миленова, регионален секретар на Международния фонд „Единство на православните народи“. Та изтъкна, че днес ролята на Църквата е преди всичко мисионерска и просветителска. Нашата Църква трябва да се обърне към хората, които са извън храма и да им покаже, че в нея могат да намерят вечните ценности, като любов и надежда, че в нея е Пътят, Истината и Животът. В тази връзка г-жа Миленова препоръча БПЦ да обърне повече внимание на мисията си чрез Интернет, тъй като той се използва предимно от младите хора.

Елисавета Миленова, регионален секретар на Международния фонд „Единство на православните народи“

Темата за Църквата и усъвършенстването на обществените отношения бе продължена от изложението на г-н Ивица Тодоров от Македония, който говори за съдността и границите на Църквата. Той припомни, че Църквата е общност, която свидетелства за Бога, че та е икона, образ на Царството небесно, но е в тоя свят. Но Църквата трябва да устои на изкушението да се идентифицира с държавата. В Обединена Европа държавата като институция все повече еще губи суверенитета си и ако Църквата се опира на нея и търси подкрепата й, също ще загуби независимостта и идентичността си, предупреди г-н Тодоров.

Думите на госта от Македония бяха подкрепени от свещ. Гойко Петрович от Черна гора. Според него един от големите проблеми днес е, че държавата е поела цялото управление, а Църквата се е превърнала в част от нея, завеждаща духовните въпроси. По този начин Църквата изневярва на собствената си идентичност, да свидетелства за Царството Божие на земята.

Същата вечер проф. Константинос Нихоритис от Аристотелевия университет в Солун представи книгата си „Св. братя Кирил и Методий и въздействието на византийската култура от славяните“.

Свещ. Гойко Петрович презентира изданията на Черногорската митрополия.

„Църквата и медиите“ бе главната тема на докладите на 7 септември. Централното изложение бе направено от г-н Пламен Сивов, изпълнителен директор на фондация „Покров Богородичен“. Той представи „Визии за Църквата в България“. В хода на изложението си г-н Сивов формулира четири вида визии/представи за Църквата: клерикална, патриотично-възрожденската, знепетската и интелектурално-естетическата, които съществуват днес у нас. Той добави, че има и една друга – евангелска визия – която е съвършената.

В края на доклада митрополит Кирил коментира, че това, от което истински се нуждае нашата Църква днес, е евангелизация: народът трябва да се въвежда вяра. Според Негово Високопреосвещество жътвата е голяма, а работниците са малко. Затова в своята работа на църковната нива той самият се опира преди всичко на младите.

В рамките на темата за Църквата и медиите бе представено и **първото православно радио у нас**. То се казва „Сион“ и ще започне работата си на 19 октомври тази година. Техническата и създаването на медията е дело на братството на манастира „Св. Иван Рилски“, с. Скринко. Радиостудиото е изградено и оборудвано на територията на манастира. Игуменът, йеромонах Поликарп, вижда в радието възможност за православна проповед сред много голям кръг слушатели в цялата страна.

Кръстин Апостолов, който представи православното радио, подчерта, че в името на медията има много символика: „Сион е хълмът, на който е построен Йерусалимският храм, а в новозаветен аспект се отъждествява с Христовата Църква, Сион е предобраз на св. Богородица, Сион е мястото, където Бог „обитава“.

На 19 октомври, когато се празнува паметта на св. Йоан Рилски, ще започне първият етап от реализирането на радиото. Засега то е просъществувало радио – първоначално то ще стартира в Интернет, тъй като в момента не се отпускат нови честоти в изчакване приемането на Закона за радио и телевизия.

Кръстин Апостолов представи православното радио „Сион“

Радио „Сион“ няма да е с комерсиална насоченост. Изтъкнато е студиото в манастира е извършено изцело чрез дарения и доброволен труд. Предвижда се издръжката на радието също да е от дарения.

В следобедната програма на Седмицата бе разискван въпросът за **езика на църковните медии**. В дискусията все участие и о. Дончо Александров, говорител на Варненската и Великопреславска митрополия, който разказа за дейността на пресцентъра, който ръководи. Засега тази епархия е първата у нас с организирана служба за връзки с медиите. Мария Стайкова представи сп. „Срещи“, издание на същата митрополия, което е насочено към проблемите на православното семейство.

Участниците в дискусията бяха единодушни, че езикът на църковната медия трябва да е разбираем за хората извън Църквата, да е достъпен, за да се осъществява комуникация и хората да стават съпричастни на живота в Църквата.

Г-н Пламен Сивов отбеляза, че у нас все още няма църковна медия, която да поставя неудобните въпроси в Църквата и да им отговаря, медия, която да стои на границата между Църквата и обществото. Според него усилията на работещите в областта на църковните средства за осведомяване трябва да се насочат в тази насока.

В рамките на същата тема бе представено списанието „К единству!“, издание на Международния фонд „Единство на православните народи“ в Русия.

По-късно същия ден Георги Караджов направи кратко представяне на българските интернет-сайтове. Той подчерта, че засега безспорен лидер сред българоезичните портали е „Двери на Православието“ (www.dveribg.net). Също като много добър портал бе представен и www.pravoslavieto.com. Като добър новинарски сайт по религиозните въпроси бе посочен www.religiabg.com. Бяха показани и сайтове на наши църковни общини в чужбина, страници с икони и църковна музика.

Бе подчертано, че като цяло Българската православна църква все още е в началото на мисията си в Интернет. Но появата на професионални православни портали вече е добър знак за развитието в тази насока.

Същата вечер при изключително голям интерес премина лекцията на Йегарския епископ Порфирий от Сръбската православна църква „Покаянието и изповедта – като православен начин на живот“.

Да живеещ в Църквата, означава да живеещ в покаяние – това е същността на църковния живот, подчерта епископ Порфирий. Нис сме грешни хора и грешим ежедневно, но важното е да имаме желание да живеем в Христос, да искаме след всеки грях да се изправяме и да започваме отново борбата си за богоугодоправие.

Тези, които са в Църквата, правят същите грехове като онези, които са извън нея, но които са в Църквата се борят с греховете си чрез покаяние. Покаянието е атмосфера, в която трябва да живеем, това е същността на живота в Църквата – радостна скръб и покаяние – каза епископът.

На стр. 5

Ролята на Църквата за ...

От стр. 4

Думите на лектора предизвикаха множество въпроси. Заради големия интерес престоят му във Варна бе удължен с още един ден и на следващата вечер епископ Порфирий отново сподели мисли за Църквата и православния начин на живот.

На 8 септември, Рождество на пресвета Богородица, участниците в Седмицата на православната книга отбелязаха празника с участие в св. Литургия, отслужена от о. Василий Шагаи в храм „Св. Николай Чудотворец" във Варна.

Следващият ден от форума бе посветен на темата **„Църквата и съвременното образование и възпитание"**. За участие в семинарните занятия бяха дошли учители по вероучение от цялата страна, родители и християни, които се вълнуват от въпросите на религиозното образование. Широкият интерес към темата се дължеше и на присъствието във форума на г-н Панчо Василев, главен експерт по „Религия" в Министерството на образованието, и съпругата му проф. Емилия Василева, един от основните автори на учебника по „Религия" за първи клас и помагалото към него.

Въпросите към г-н Василев бяха свързани главно с организацията на заниманията по предмета „Религия" в средните училища. Като пречка за нормалното провеждане на занятията учителите посочиха липсата на учебници и учебни помагала. Според главния експерт обаче основният проблем е свързан с подготовката на преподавателите по вероучение.

Панчо Василев, главен експерт по „Религия" в Министерството на образованието

Г-н Василев не отрече, че проблеми има, но отбеляза, че преодоляването им ще отнеме време. Според него родителите също имат вина, защото не избират този предмет като СИП или ЗИП за децата си.

„Ако 50 000 ученици се запишат за „Религия", тогава можем да говорим за въвеждането й като редовен предмет", заяви той.

Като резултат от разгорещената дискусия между учителите и главния експерт страна ясно, че всеки вижда вината за проблемите в другия.

В дискусията се включиха и представителите на Руската православна църква, които отбелязаха, че тяхната образователна работа протича винаги в тясно сътрудничество с Църквата.

Същия ден вечерта бе представено православното издателство „Омофор" и последната му книга „Молитва и живот" на митрополит Антоний (Сурожки).

В рамките на същата сесия бе представена и книгата „Пречат ли дъжците на спасението" на Владимир Легойда, главен редактор на православното мисионерско списание „Тома".

Следващият ден бе посветен на **представяния на православни издателства и медии**, както и авторските документални филми на свещ. Йордан Василев от гр. Септември.

Д-р Мариян Стоянов, зам.-деканът на Православния богословски факултет към Великотърновския университет, представи книгата „Православната духовност, кратко въведение" на Навпактския митрополит Йеротей Влахос.

Закриването на Седмицата на православната книга бе в неделя на 11 септември. Участниците във форума участваха в св. Литургия във варненския катедрален храм „Успение Богородично".

Изминалата Седмица на православната книга даде възможност на много хора, интересуващи се от православния начин на живот, да се срещнат и обменят мнения. Принос за това имат служителите на Духовния център „Св. архангел Михаил", които се погрижиха за добрата организация на форума.

От няколко години сякаш православната книга остава на заден план във форума, и то не защото няма интерес към нея, а защото българската православна книга почти не присъства на книжния пазар у нас. Представянето на издателства на другите поместни православни църкви като Руската, Сръбската, Румънската показват, че нашата Църква е далеч от нивото, както на периодичните им издания, така и на книгите. Форумът във Варна може с по-голяма увереност да се нарече Седмица на православната среща, защото дава възможност на хора от различни православни епархии и поместни църкви да се срещат, дискутират, да обменят опит и идеи.

ИНТЕРВЮ

Какво е да си говорител на митрополия

Разговор с о. Дончо Александров, говорител на Варненска и Великопреславска митрополия

Свещник Дончо Александров е председател на управленото настоятелство на храм „Св. Атанасий" във Варна. Завършил е Богословския факултет във Великотърновския университет. Председател е на медийната комисия към Обществения комитет „Православни ценности" към Варненска и Великопреславска митрополия. Развива активна енорийска дейност. Издава енорийското списание „Анвон".

– Откога функционира пресцентърът на Варненска и Великопреславска митрополия?

– От месец октомври 2004 г. Варненска и Великопреславска митрополия има пресцентър и оттогава датирят по-сериозните ни връзки с медиите, чрез които ние се опитваме да представим ролята и реалната дейност на Църквата в обществения живот. Дълго време се получаваше така, че хората се информираха от медиите основно за скандалите в Църквата.

За да бъде прекратена тази практика, с благословеното на Варненския и Великопреславски митрополит Кирил сформирахме медийна комисия, която включва свещеници и журналисти. Те работи към Обществения комитет „Православни ценности" на Варненска митрополия, който включва широк кръг от общественици, желещи да работят за благото на светата ни Църква. Благодарение на дейността на журналистите в медийната комисия и нашето сътрудничество с медиите във Варна вече имаме няколко предавания в местните телевизии и в радио „Варна". Във в. „Черно море" всяка събота излиза отделна страница за православието, която се подкрепя от свещеник.

Медийната комисия изгради пресцентър към Варненска митрополия и сега всяка информация, всяка новина, които излизат от митрополията, се изпраща от пресцентъра до националните и регионалните медии. Впоследствие всяка медия преценява каква част от информацията да използва. Изминалата година показа, че това сътрудничество е полезтворно и заблязяване, че все повече новини от митрополията стават достойни на обществото.

Негово Високопреосвещество Варненският и Великопреславски митрополит Кирил издаде окръжно до всички свещеници от епархията, в което нарежда новините от енорийте да бъдат изпращани до пресцентъра. В него информацията се проверява, обработва и се изпраща до медиите. Това означава, че пресцентърът е връзката между Църквата и медиите, които преди не съществуваше.

В бъдеще може да се очаква и да се изиска още много от дейността на пресцентъра, но това са първите крачки. На того стал изпращане най-много по три-четири новини на ден, но се надяваме в бъдеще потокът актуална информация да се увеличи. Сега медиите сами избират от получените от нас новини тази, които считат за най-интересна и актуална.

Пресцентърът има още една задача. Всичко, което излиза в печатните национални и местните медии, се преглежда и на всички свързани с Църквата статии се правят архив. На материалите, които изискват отговор, т. е. да се представи позицията на Църквата, ние даваме такъв отговор. От друга страна, не всички медии поместват християнската позиция, но важното е, ние реагираме.

Пресцентърът организира и пресконференции, на които присъства лично митрополит Кирил и той ни води. Обикновено тези пресконференции са свързани с инициативи на митрополита и на тях присъстват много представители на медии, както национални, така и местни.

Общественият комитет „Православни ценности" има собствен сайт (www.pravoslavieto.org), на който поместваме и актуални новини. Ние се стремим това да бъде такъв тип медия, защото в момента нямаме друга, не разполагаме с радио или телевизия, въпреки че вече има такива проекти. На този сайт се предоставят всички новини, свързани с епархията, може да се намерят и мнения на свещеници по различни актуални въпроси, публикуват се беседи по въпросите на вярата, богословски статии по догматични въпроси. Сайтът тепърва предстои да се развива, но дори и в този си вид е удобен за ползване и много от медиите свикнаха да получават информация за епархията от него.

– Как е организиран самият пресцентър, кой пише новините, кой отговаря за достоверността им?

– С благословението на Варненския и Великопреславски митрополит Кирил аз съм председател на медийната комисия. Всички новини, които се изпращат до медиите минават през мен, т. е. аз ги прегледам и одобрявам. В пресцентъра имаме координатор, който изпраща новините до медиите и поддържа връзка с тях. В същото време имаме грижата да запознаваме митрополита с нашата дейност, така че и той да е в течение с отношенията между Църквата и медиите.

– Какво е да си говорител на митрополията?

– Аз не се чувствам точно като говорител, а по-скоро като координатор, който се грижи обществото да получава адекватна информация за Църквата. В днешния свят новините за Църквата се свързват най-вече със скандали, тоза основно журналистите виждат в нея. А на нас ни се иска да покажем, че Църквата има много богат духовен живот, достойни духовници, достойни мирни, които имат право да изкажат мнението си. Забелязам, че все повече журналисти тук, на местно ниво, са респектирани от тоз добре да виждат и да слушат един духовник. Така хората свикват с човека, който е облечен в расо и това също е проповед. У нас хората свързват Църквата с расовоспите, и когато един цивилен човек се изказва от името на Църквата, на тях им е трудно да го възприемат, да му се доверят. Започват да се питат дали не е от някоя секта, от някое парацърковно движение. С много по-голямо доверие се възприема, когато един духовник представя мнението на Църквата и това се отнася не само за обикновените хора, но и за представителите на медиите.

Информацията, която излиза от Църквата е много важна и като форма, и като съдържание. Ние представяме събитията през нашия, църковния, православния поглед и показваме на хората православния мирогледа, как ние виждаме света. Затова един пресцентър на митрополия и един ниен говорител не са само вестители на новини, те формират отношение към Църквата, създават образ на Църквата пред обществеността.

Страницата подготви
Полина СПИРОВА

Св. Григорий Велики

За различието на духовете и за техния край според книга Еклисиаст

Григорий. Всемогъщият Бог е сътворил, без съмнение, духове с три вида живот: един, който не е облечен в плът; друг, който е облечен в плът, но не умира заедно с плътта; и трети, който е облечен в плът и умира заедно с плътта. Понеже нали духът, който не е облечен в плът, е на ангелите; духът, който е облечен в плът, но не умира заедно с плътта, е на хората; а духът, който е облечен в плът и умира заедно с плътта, е на добитъка и всички неразумни животни.

И тъй, човекът, по същия начин, по който е създанден в средата, за да бъде по-долен от ангела и по-горен от мулето, има нещо общо с вещото и нещо общо с низшето. Тоест, в безсмъртието на духа – с ангела, а в смъртността на плътта – с мулето – докато славата на възкресението не погълне и самата смъртност на плътта и чрез съединението с духа плътта не се запазя вечно, понеже и самият дух чрез съединението си с Бога се запазва в Бога. Но тази плът и в лошите хора след мъченията не престава да съществува цялостно. Защото тя винаги съществува в смърт, за да може тези, които са съгрешили с духа и с плът, суб-станциално живеейки вечно, и по плът, и по дух без край да умират.

Петър. Умът на вярващите е съгласен с всичко, което казваш. Но след казо-ти правиш такава голяма разлика между духа на хората и тази на добитъка, моля те, кажи какво означава това, което говорил Соломон: *За синовете човеци и в сърцето си казах – да ги изпита Бог и да покаже, че подобни на животните* (лат. bestiis – бел. прев.) *са те; затова смъртта на човека и на добитъка една е и еднаква е тяхната участ* (Екл. 3:18-19)? И той, още по-точно изказвайки същества своя мисъл, прибавя: *Какво умира човекът, така умира и той. По подобен начин всички дишат и нищо повече от добитъка няма човек* (Екл. 3:19). Към тези думи пак прибавяш ова още и едно общо определение, казвайки: *Под властта на суетата всичко се намира и на едно място то всичко отива. От прът е създаденo и в пръстта по същия начин се връща* (Екл. 3:19-20).

Григорий. Соломоновата книга, в която е написано това, е наречена *Еклисиаст*, а *еклисиаст* собственo означава *проповедник*. В проповедта пък се изказва възглед, чрез който да се подави вълнението на шумната тълпа (според друго четене: шумното вълнение на тълпата – бел. прев.), и когато мнозина чувстват по различен начин, чрез мисълта на проповядващия да се доведат до едно мнение. И тъй, тази книга се нарича *Проповедник* затова, защото в нея Соломон сякаш с приел възгледите на вълнуващата се тълпа, за да каже чрез изследване това, което може би чувства един невежествен ум със своето изпитване (на въпросите, които го вълнуват – бел. прев.). Понеже сякаш колкото мнения с представил проповедникът чрез изследването си, толкова различни роли е приел в себе си.

Но истинският проповедник като че е простряна ръка прави да утихне вълнението на всички и ги призовава към един вътрел, когато в края на съдната книга говори: *Изходи от словото нека всички заедно да изслушаме: от Бога бой се и Неговите заповеди ти пази; защото всичко за човека е това* (Екл.12:13). Понеже ако в съдната книга не е приел множество роли чрез своята реч, защо увещавал да изслушат е него всички заедно извода от словото? И тъй, той, който в края на книгата казва: *Нека всички заедно да изслушаме*, сам на себе си е свидетел, че приемайки в себе си множество роли, като че ли не е говорил сам.

Поради това има едни мисли, които се изказват в съдната книга чрез изследване, и други, които се разсяяват чрез разума; едни мисли, които се изказват от духа на изпитващия и на този, който още е предаден на удовлетвията в този свят, а на други места се разглеждат мисли, които са съгласни с разума и удържат духа от тези удовлетвия. Понеже там се говори: *И тъй, това изследва ми добро – да ядеш, да пиеш и с радост от труда си да се наслаждаваш* (Екл. 5:17). И доста по-надолу се добавя: *По-добре е да отиваш в къща, където плачат за умрял, отколкото да отиваш в къща, където се пирува* (Екл. 7:2).

Защото ако е добро да ядеш и да пиеш, изследало е по-добро да отиваш в къща, където се пирува, а не в къща, където плачат за умрял. И от това се показва, че първото се заключило от лицето на слабите, а второто било прибавено от определението на разума. Понеже по-нататък се обясняват самите разумни причини и се показва как *всички дишат и нищо повече от добитъка няма* човек.

Ала впоследствие проповедникът изказва своята мисъл по определението на разума, говорейки: *Какво повече от глупавия има мъдрият? И какво бедният, освен да се отправи там, където е животът* (Екл. 6:8)? И тъй, този, който е казал: *Нищо повече от добитъка няма човек*, сам отчасти определил, че има нещо повече мъдрият не само от добитъка, но и от глупавия човек – очевидно да се отправи там, където е животът. С тези думи пак първо показва, че тук няма за хората живот – живот, за който свидетелства, че е на друго място. И тъй, човек има повече от добитъка това, че вторият след смъртта не живее, а първият започва да живее тогава, когато чрез смъртта на плътта завърши този видим живот.

Проповедникът пак и доста по-надолу казва: *Всичко, което може да направи твоята ръка, прави сега. Защото няма дело, ни-то мисъл, нито знание, ни-то мъдрост в гроба, на-кадето бързаш ти* (Екл. 11:10). И тъй, по какъв начин *смъртта на човека и на добитъка една е и еднаква е тяхната участ?* Ако по какъв начин *нищо повече от добитъка няма човек*, когато добитъкът след смъртта на плътта не живее, а човешкият дух за своите злои дела след смъртта на плътта се отвежда в преизподнята и не умира в самата смърт? Но и в двете толкова различни мисли се показва, че истинският проповедник и онова с заключено от плътското изпитване, и това впоследствие е определил от духовната истина.

Петър. Иска ми се да не съм знаел нищо, за което попитах, когато с така голяма точност ми се удаде да научна тоа, което не знаех. Но моля те с душевно спокойствие да ме изтърпиш, дори и ако е то по примера на нашия Еклесиаст и сам приема в себе си ролята на слабите, за да могда да бъда още по-полезен на същите тези слаби, като питам сякаш вместо тях.

Григорий. Защо с душевно спокойствие да не изтърпя теб, снизходящия към немощта на ближните, когато Павел казва: *За всичко станал всичко, за да спася всички* (1 Кор. 9:22)? Понеже ако само си действал от снизходяването на любовта, и сам трябва повече да се почетеш в същото нещо, в всичко подражавай на примера на славния проповедник.

Из „Диалози, книга четвърта“ (III, IV)
Превод от латински:
Росен МИЛАНОВ

Почитането на св. Богородица

От стр. 1

След време иконата била пренесена в Йерусалим. От Йерусалим царица Евдокия, съпруга на император Теодосий Младши (408-450), като отишла на поклонение по светите места, я отнесла в Цариград и я поставила във Влахернския храм край Босфора, дето се пазела и дрехата (ризата) на св. Богородица. С тая икона станали знамения. Св. Богородица се явила на двама слепци, които прозрели, и тя ги отправила към Влахернския храм, дето напълно им се изяснили погледът и оттоазва иконата е наречена Одигитрия – Пътеводителка. Благодарение на чудотворния образ на иконата Цариград на три пъти е бил спасяван от вражески нашествия.

Първото избавление е станало по времето на император Ираклий. В 626 г. Цариград бил нападнат от аварите – северноестически племена. Градът бил почти без защита, тъй като императорът бил на поход в Персия. Патриарх Сергий след молитвено бдение бдение водно с народа направил литийно шествие с иконата и дрехата на св. Богородица при пение на псалми и духовни песни около стените на града, потръ-пил иконата и дрехата в тихите води на морето. По чудо внезапно морето се разбъ-нуваше. Вълните-вете-приятелски лади започнали да потъват. Вражеските войски се разбягали и градът бил спасен.

След 36 години градът отново е спасен с тази икона от нашествието на сарацините. След молитва пред иконата флотата им била разбита.

Трето избавление на Цариград чрез същата икона отново станало, когато градът бил нападнат пак от сарацините по времето на император Лъв Исаврянин (716-749).

По време на иконоборството св. Йоан Дамаскин бил един от най-смелите защитници на иконопочитанието. Той бил авторитетна личност и заемал висока служба в Дамаск. Бил наклеветен пред император Лъв Исаврянин. Емирът на Дамаск, без да разследва обвинението, заповядал да отсекат едната ръка на Йоан, с която уж замахнал против императора. Отсекли ръката на Йоан и я закарали на площада, за да внушат страх. Когато снегът на владетеля поутихнал, невинният страдалец заможи чрез молитвени усилия с вдореца да му върнат ръката. Молбата му била изпълнена и той през цялата оная нощ се молил пред иконата на св. Богородица, а отсечената ръка била пред него. Изтощен от страданията, заспал и насъ-нвидял св. Богородица. Тя отправила поглед към него и той я чул да казва: „Ето, твоята ръка е здрава, не скърби повече!“ Йоан се стреснал от съня и видял ръката си здрава, приелнала на мястото си. Като свидетелство за това, там дето била отсечена, имала червена ивица. От нещрадалия благодарност към Божията Майка и нейната милост Йоан порьчал да направят ръка от сребро и я приелгли към иконата. Тази икона получила наименование „Троеручица“. По-късно се появили много икони, носещи същото наименование. Чудото с ръката на св. Йоан Дамаскин допринесло още повече да се прослави името на св. Богородица из целия Изток.

Из книгата „Светлоозарени слова“

НОВИ КНИГИ

„Светлоозарени слова“

Доростолски митрополит Иларион

Издателство „Ковачев“ гр. Силистра пусна от печат книгата „Светлоозарени слова“ на Доростолския митрополит Иларион, съставител на която е Мария Антонова, завършила Богословския факултет на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“.

В книгата са събрани статии, спомени, пътеписи и беседи, публикувани в „Църковен вестник“ в продължение на шестдесет години.

Доростолският митрополит е автор на над 33 книги и на повече от 300 публикации с нравствено-богословски характер, които са насочени както към православните християни, така и към свещенството и монашеството.

ПРАВОСЛАВИЕТО ПО СВЕТА

Православието като лична мисия

Санта Северина е малко градче в Южна Италия. Според жителите му найголямата забележителност на града е норманският замък, който защитават от постоянните набези на алчни завоеватели, а днес възстановен и реконструиран в цялото си величие, се кипри на върха на скалистия хълм. Тръгвам към местната забележителност по пътя, извиващ се като пришпилена се на слънце змия, и сме стъписани от ландшафта, който се разкрива пред очите ми. В продължение на хилядолетия природата е изваяла история, която е оставила своите каменни отпечатъци върху скалистата гръд.

По стъпки начин историческите и културни паметници носят белезите на богата история и наследство на тази земя.

В древност, когато Южна Италия е принадлежала към Византийската империя, Санта Северина е била митрополитски център. Според местното предание пръв нейн епископ е бил св. Дионисий Ареопагит. Не само археологическите разкопки обаче свързват това малко италианско градче с Православието. През 2000 г. Вселенският патриарх Вартоломей I предприема поклонническо пътуване по земите на „Велика Гърция“. Тогава посещава и Санта Северина и основава институт за византийски изследвания на негово име, а храмът „Св. Филомена“ от XII век, издигнат върху основите на древна византийска базилика с предоставен за нуждите на православните християни.

Точно тук срещахме архимандрит Дамяно Монтероко, който служи в диоцеза на Вселенската патриархия на Италия. Служи в Северна и Южна Италия и на островите Сицилия и Сардиния. След смъртта на епископа през 1995 г. заедно с цялата си енория преминава към Вселенската патриархия.

Замъкът на Санта Северина, издигнат от норманите в края на XI в.

Днес той е пътуващ монах мисионер, неговият дом е там, където православните имат нужда от духовно обгрижване. Всяка неделя служи в различни градове, макар че не са много храмовете, в които може да бъде извършено православно богослужение. По-голямата част от тях Католическата църква е предоставила на православната общност за литургично ползване. С антиминса и богослужебните утвари, богослужебните одежди, иконостасните икони, в малката му кола сякаш се събира най-свещеното място от православния храм – олтарът. Изминал дълги часове в път по безкрайните магистрали на Италия, за да стигне поредния град, в който го очакват, вечерта той се заема и с приготвянето на просфората. Едната неделя служи в гр. Семинара, другата трябва да отиде в Сиракуза. Това е ежедневието на архимандрит Дамяно.

За отец Дамяно, както и за православните в католическа Италия, православието не е даденост, не е и привилегия, а е ежедневен подвиг. Катехизацията на православните миряни се извършва редом с убеждаването и изясняването на православното учение на местните италианци, които, изплашени от инвазията на сектите, гледат вечерчино православните монаси, смятайки ги за някаква екзотична секта.

Според архим. Дамяно мисията на Вселенската патриархия в Южна Италия днес да на възстанови и възкреси паметта за светите православни места и да обгрижва православните християни в Италия. Дезинтеграцията и разпадането на социалистическия блок довежда една силна емиграционна вълна от украинци, българи, руснаци и румънци. Така мисията й прераства в грижа за тези вярващи, които в по-голяма степен са чисти са православни християни, макар и само по име или по традиция. С благословението на митрополит Генадий се служи и според двата календара, защото мнозинството руснаци, украинци и сърби са по стария календар, а гърци, българи и румънци са по новия.

Друга задача на Вселенската патриархия в Южна Италия е да се противопоставя на инвазията на сектите, които тук добиват все по-широко разпространение. Особено настъпателна и агресивна е сектата „Свидетели на Йехова“, която се разпространява мълниеносно и сред емигрантите.

Византийска базилика от X в., град Стило в Калабрия

Православието е единственото, което е способно да се противопостави на тази опасност. Православието е и единствено, което е в състояние да предложи на тези, които са изгубили всичко, и на тези, които са изгубили Бога, Христовата любов. Тук единственото се осъществява на практика, стоят се национални и културните различия.

Повечето от емигрантите идват в Италия, родени от тежкото материално положение в своите страни. Условията за работа и живот на един емигрант в Южна Италия никак не са леки. Единствената работа, която се предлага е земеделска, сезонна и не добре платена. Това са хора, страдащи от носталгия по родната земя и близките си и към тях отец Дамяно намира правилните думи. Често им говори за мизостта на Бога, Който лекува душевните ни рани.

Сега архим. Дамяно е прикован на легло от тежка болест, но продължава да изпълнява своята мисия, молитвено зауствайайки се за своите чеда. А аз, завръщайки се в своята родина, си давам сметка, че за нас Православието и православният храм са даденост, която сме длъжни да превърнем в лична мисия.

Мария ИВАНОВА

Замъкът на Санта Северина, издигнат от норманите в края на XI в.

Аршия за Южна Италия. Роден е в Калабрия, родителите му са благочестиви католици. Трудните условия на живот принуждават семейството да емигрира в Белгия. Там за първи път се докосва до Православието. Когато пристигат първите емигранти гърци, той е на 12-14 години. Тогава за първи път вижда православен духовник. Това бил гръцкият митрополит Пантелеймон, който обгрижвал Белгия, Холандия и Нидерландия.

Местните хора се отнасяли недоверчиво към православните, мислейки ги за някаква секта.

„Воден от интерес и любопитство – разказва архимандрит Дамяно, – *тайно отивах да надничка през ключалката на православния храм. Иконите, запалените свещи и атмосферата тази ме накара да се спрем и аз. А в неделя заедно със семейството си отивах на служба в католическия храм. Православните за мен тогава бяха сизиматици.“*

Много години по-късно ще е неговата съдбовна среща с Православието. Преди това той завършва успешно икономика и чужди езици в Белгия, а професионалната му кариера го отвежда в Африка, Германия и Испания.

Интересът му обаче към богослужението предопределя целия му живот и

Енорийски център „Покров Богородичен“ при храм „Покров Богородичен – Всех Скорбящих Радост“

ЦЪРКОВНО-ПРОСВЕТНА ПРОГРАМА 2005 – 2006 г.

ДЕЦА

Иконопис *01.10.2005 – 30.06.2006*
Възраст: 8 – 18 години
Школата е тригодишна и въвежда децата в православната вяра, житията на светите, техниката и технологията на иконописта. Практическата част включва изработване на икони, миниатюри, витражи и хоругви, както и участие в изложби. През лятото се организира летен пленер по иконопис в манастир.

Неделна забавачка *01.10.2005 – 30.07.2006*
Възраст: 3 – 7 години
Свободни занимания за най-малките след светата Литургия. Занименията се провеждат от родителите.

Православни лагери по време на ученическите ваканции
Възраст: 7 – 16 години
Цеподневни занимания в градски условия по време на ученическите ваканции. Занимания по вероучение, рисуване, музика, работа в градината, изследователски проекти, поклонически пътувания, много игри и нови приятели.

Музика за бебета *01.10.2005 – 30.06.2006*
Възраст: 6 месеца – 3 години
Разучават се златни детски песнички, броилки и игри със сапровод на пиано. Развиват се мелодичен слух, ритмично чувство, памет и емоционалност, обогатява се детският речник и уменията за общуване.

Православна детска градина *01.09.2005–30.07.2006*
Възраст: 3 – 6 години
Цеподневни общообразователни занимания с опитни педагози. Православно вероучение в християнска среда, музика, рисуване и много игри.

ВЪЗРАСТНИ

Катехизис *01.10.2005 – 30.06.2006*
Тригодишен курс по православно вероучение, който разяснява основни понятия от православното богослужение, догматика и етика. Занименията се провеждат от богослови съвместно с енорийските свещеници. Курсът е място, където всеки има възможност не само да обогатява своето знание, но и да сподели радостта от вярата си и вълнуващите го въпроси.

Източно-църковно пение *01.10.2005 – 30.06.2006*
Тригодишен курс, в рамките на който се изучават невмите и ѣните гласа, с цел курсистите да могат да ги прилагат на практика в богослужението. Програмата включва и запознаване с православната литургия и църковния типик.

Библейски курс *01.10.2005 – 30.06.2006*
Изучаване на Свещеното Писание. Запознаване с тълкуванията на светите отци и основните събития от Свещената история. Дискусии за мястото на Словото Божие в нашия живот и съвременния свят.

Патрология
Древната Църква в творенията на апостолските мъже и християнските апологети. Запознаване с живота и творенията на светите отци на Църквата.

Стенопис *01.10.2005 – 30.06.2006*
Курсът запознава с целите, задачите и възможностите на стенописта като християнско изкуство. В практическата част на курса се изучава проектиране и изпълнение на орнамент и медално изображение на светец върху стена. В програмата е включен и основен курс по катехизис.

Иконопис *01.10.2005 – 30.06.2006*
Школата протича в две части – теоретична (запознаване с каноните, техниката и технологията на иконописта) и практическа (изпълнение на две икони). Готовите творби ще бъдат представени на обща изложба. Програмата съдържа и основен курс по катехизис.

Дърворезба *01.10.2005 – 30.06.2006*
Двугодишната школа запознава курсистите с основните принципи и с особеностите на църковната дърворезба. Практическата част от програмата включва рисуване на проекти за резба и тяхното изработване в дървен материал.

За информация и записване:
Енорийски център „Покров Богородичен“ при храм „Покров Богородичен – Всех скорбящих Радост“;
адрес: София, ул. „Г. Д. Зографина“ №2, (зад хотел „Родина“);
тел.: 953 35 23, e-mail:parish_center@abv.bg

Метеора – пътуване към онова, което е над зримото

Погълнат от делата и грижите в света, човек има нужда да се докосне и да вкуси от живота в Бога и богатия духовен опит на монашеществото. Именно това бе нашата цел, когато предприемме поклонническо пътуване до скалните манастири на Метеора.

Рано сутринта тръгнахме от София и въпреки лошото време, предвкусвахме радостта от нашето поклонническо пътуване.

Около обяд пристигнахме в Солун, където първоначално спряхме пред един от символите на града – Бялата кула (левко пирго). Тук за пръв път от кея докосхаме водите на Егейско море, косто под ярките слънчеви лъчи тихо мие бреговете на Солунското крайбрежие. От Бялата кула започна нашата панорамна обиколка на града. Изкачихме се до „Горния град", където се крепостните стени се насладяхме на изгледа на града и морето.

Храмът „Св. Димитър" в Солун

Град Солун е основан през 315 г. пр. Хр. от македонския владетел Касандър, който от обич към своята съпруга Тесалоники го назовал с това име. Солун е посетен от св. ап. Павел по време на второто (49-52) и третото му (54-58) благовестническо пътешествие. Обсаждан е от българските царе Самуил (996 г.) и Калоян (1205 и 1207). В града са родени и двамата славянски равноапостолни просветители – св. Кирил и св. Методий. Минахме през арката на император Траян (IV в.) и се отправихме към крепостните стени, където се насладяхме на гледката на града и морето.

След панорамна обиколка на града спряме пред митрополитската петкорабна катедрала „Св. Димитър Солунски", посветена на св. великомъченик Димитър. Бяхме вътрешни от храма, в който има стенописи и колони от VII в. сл. Хр. Благоговейно сведохме глави и се помолихме пред мощите на св. Димитър. С трепет установихме, че благоухайното на тялото на светия угодник се усеща още преди да се пристъпи към ковчега му. Стоейки в храма, искахме да останем още, но часът, определен за свободна програма, течеше неумолимо бързо.

От храма туристическата ни група се разделя – едни отидоха да посетят прочутия Солунски пазар, а други се отправиха към културните забележителности на града. В малката група от нашата енория взехме вдъхновено и единодушно решението да посветим оставащото време на поклонение в храма „Св. Григорий Палама".

Придружени любезно от един солунчанин (който дори знаеше няколко думи на български), влязохме в храма. Дълго стояхме с благоговеен трепет пред мощите на св. Григорий Палама – защитника и изяснителя на православното учение за обожението (theosis), нетварните божествени енергии (действия) и непрестанната Иисусова молитва („Господи, Иисусе Христе, помилуй мя!").

Развълнувани и вдъхновени от неговата личност и дело, се върнахме в автобуса. Привечер пристигнахме в гр. Катерини и за наша радост храмът, посветен на св. Фотиния (по предание тя е жената самарянка, на която Господ Иисус Христос се откри като истинския Помазаник – срв. Йоан 4:1-42), бешe отворен. Като благодарихме на Господ за успешното пристигане, се отправихме към хотелите си на брега на морето.

На следващия ден посетихме град Литохоро в подножието на планината Олимп и стигнахме до клисурата Темби по пътя за скалните манастири Метеора. В клисурата сред скалите посетихме храма на св. мъченица Параскева и се поклонихме пред частица от нейните мощи.

В ранния следобед влязохме в градчето Каламбака, а после и в Кастраки и дълъг ми спря пред издигащите се пред очите ни отвесни скали. Още от градчетата успяхме да съзрем няколко от обителите с ялнисне започнахме изкачаването към първата цел на нашето пътуване – манастира „Варлаам". Минавайки по един мост, съединяващ две скали, дъхът ни напираше сгрян пред зейналата под нас пропаст и гледката на по-ниско разположените скални манастири. По вита каменна стълба влизохме в обителта „Варлаам", построена през XIV в. от отшелника Варлаам и посетихме храма „Св. Три светители", където се помолихме и разгледахме великолепните стенописи на Христос на трон и страдащата пред кръста св. Богородица.

В двора пред храма поискахме благословението на един от монасите, който, като разбра, че сме поклонници от България, се отнесе много любезно и топло. Фактът, че ние не говорим гръцки, а той български, не попречи на взаимната ни радост от духовното общение в Христос.

С неохота влязохме в автобуса, където с учудване забелязахме как гриженте за храната и разговорите между хората прекъсваха. Така, още под силните впечатления на видяното в св. обител „Варлаам", стигнахме на един хълм, който се извисява срещу най-големия манастир на Метеора – „Св. Преображение Господне" или Великия метеор. Величественю издигащата се на около 40 метра скала и кацналият върху й манастир ни завладяха дотолкова, че не усетихме как изкачаме 146 стъпала до него и как преминахме през прокопаната през 1923 г. тунел в самата скала под манастира. С влизането си от манастирската врата пред нас се отвори цял звездите на духовното. Когато погледнахме от терасата на Великия метеор околните скали и някои от останалите манастири, ние почувствахме, че светът вече е далеч от нас, и то не само въз физическия смисъл. Гледайки от терасата към бездната надолу, в далечината видяхме долината и къщите. Тази гледка на света отгоре естествено ни накара да почувстваме величието на духовното над светското.

Първо разгледахме трапезарията, където в тържествени случаи се събират братята, за да споделят общото ястие и питие. Тя е зографисана и в дъното и има маса, подобна на олтарна трапеза, която е предназначена за игумена или за епископа. Някой от нас сподели, че дори трапезарията изглежда като храм и не навява светски мисли. В притвора на храма, посветен на св. Йоан Предтеча, целунахме частици от мощите на основателите на Метеора – св. Атанасий и св. Йоасаф (XIII в.). В храма останахме дълбоко впечатлени от изписания в централния купол образ на Христос Вседържителя (Пантократор), както и на останалата стенопис и иконопис. Тук ние съвсем осезаемо почувствахме суетата на света и красотата на подвига на истинските аскети. В края на посещението в манастира част от нашата група влезе в музея на св. обител, където са изложени ценни старинни икони, ръкописи и църковни съдъри (утвар).

На връщане към автобуса, а и в самия него разговорите помежду ни бяха малко и кратки, понеже всеки преживяваше доскосването си до Бога и до начина на живот в светите обители, които посетихме. Слизайки към гъмъ Каламбака, в една скала видяхме малка пещера и останките от вкопана в самата скала св. обител... Още веднъж се удивихме от подвига на св. подвижници, обитавали тези непристъпни и до днес скали, подвиг, който те са извършили като външен израз на тяхната животоопределяща цел в Христос.

На следващия ден нови от туристическата ни група събраха смелост и се изкъпаха в още студените води на Егейско море, а останалите се примирихме с разходка по плажната ивица. Преди тръгване отново посетихме храма „Св. Фотиния" в Катерини. На никого от нас не ми се искаше да си тръгва вследствие на впечатленията от предните дни... След краткъ престой и разходка в град Серес благополучно тръгнахме за София.

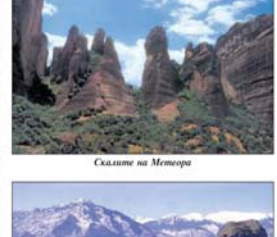

Скалите на Метеора

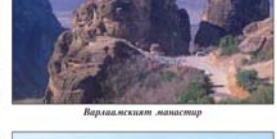

Варлаамският манастир

Манастирът „Великият Метеор"

Манастирът „Св. Стефан"

Сега, когато отново сме у дома, се надяваме посещението на тези свети храмове и обители да не остане само един хубав и приятен спомен, а да ни даде сили да се опитваме да живеем във и със Христос.

На всички наши читатели желаем пътуване не само към манастирите на Метеора, а най-вече към незримата Метеора, понеже скоро; етимологията думата „Метеора" означава „онова, което е над зримото".

Анна МАРИНОВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2005 г.

„Църковен вестник"	
1 година	21,00 лв.
6 месеца	10,50 лв.
3 месеца	5,25 лв.

сп. „Духовна култура"	
1 година	18,00 лв.
6 месеца	9,00 лв.
3 месеца	4,50 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище" № 4
тел. 987-56-11
тел./факс 980-30-16
e-mail: synpress@dverdg.net
РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
IVB Биохим, клон Европа – София, ул. „Слабин" № 58
банков код: 660 96 608, сметка: 1018147018
Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в които да се изписе точният адрес и пощенския код на получателя!

Напоминаме, че „Църковен вестник" съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.